

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci proti obžalovanému **M. M. pre zločin ublíženia na zdraví** podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. a iné vedenej na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 1 T 111/2010, na neverejnom zasadnutí 24. marca 2011 v Bratislave o návrhu obžalovaného M. M. na odňatie a prikázanie veci v zmysle § 23 Tr. por. takto

r o z h o d o l :

Trestná vec obžalovaného M. M. vedená na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 1 T 111/2010, **sa tomuto súdu neodníma.**

O d ô v o d n e n i e

Na Okresnom súde Považská Bystrica sa vedie proti obžalovanému M. M. pod vyššie uvedenou spisovou značkou trestné konanie na podklade obžaloby okresného prokurátora v P. zo 6. augusta 2010 č. Pv 1317/2007 v bode 1/ pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. v súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. a v bode 2/ pre prečin výtržníctva spolupáchateľstvom podľa § 20, § 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., ktorej trestnej činnosti sa mal dopustiť na skutkovom základe, že

1/ dňa 12. augusta 2007 asi o 22.00 hod. v P., na čerpacej stanici T., pred viacerými prítomnými osobami, fyzicky napadol D. M. tým spôsobom, že po tom, ako mu D. M. počas telefonátu s M. A. odovzdal mobilný telefón, ktorý prevzal pravou rukou, následne päťou ľavej ruky, na ktorej mal nasadený predmet zosilňujúci účinok úderu, tzv. boxer, udrél D. M. do oblasti tváre pod pravým okom, čím D. M., nar. X., spôsobil pomliaždenie pravej lícnej krajiny s okolo očnicovou podliatinou a opuchom a impresívnu zlomeninu pravej lícnej kosti so zlomením kosti dna pravej očnice a zakrvácanie do pravej čelústnej dutiny, čo si vyžiadalo lekárske ošetrovanie a práceneschopnosť s obmedzením v bežnom spôsobe života

od 12. augusta 2007 v trvaní najmenej 6 týždňov, spočívajúcom v bolestivosti zranenia a v obmedzení pohyblivosti z dôvodu kľudového režimu počas celej doby hojenia,

2/ dňa 29. októbra 2007 asi o 20.45 hod. v P., na sídlisku H., pred obytným domom číslo X., pred viacerými prítomnými osobami, vulgárne nadával J. D., nar. X., bytom P., a následne ho opľul do tváre, na čo si J. D. sadol do motorového vozidla značky Mercedes Benz GL 420 4Matic, evidenčného čísla X., následne obvinený M. pristúpil k zadným ľavým dverám vozidla, do ktorých kopol nohou, na čo sa tieto zatvorili, potom na jeho pokyn obvinený T. Ď., nar. X., prišiel k M. T., nar. X., bytom P., toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Ilave, a chcel ho rukou udrieť do oblasti tváre, čomu sa však M. T. uhol a obvinený Ď. zasiahol iba karosériu vozidla, pri ktorom M. T. stál, následne obvinený V. H., nar. X., na pokyn obvineného M. pristúpil k M. T. a udrel ho päťou pravej ruky do ľavej časti tváre, čím bola M. T. spôsobená tržno-zmliaždená rana na slizničnej strane hornej pery vľavo a pomliaždenie na ľavej strane tváre ľahšieho stupňa, čo si vyžiadalo lekárske ošetrenie s dobou liečby v trvaní 6 dní, bez práceneschopnosti, s obmedzením v bežnom spôsobe života po dobu 3 dní, ktoré spočívalo v bolestivosti zranenia a zvýšenej ústnej hygieny, pričom na obvinených T. Ď. a V. H. bola pod sp. zn. Pv 551/08 dňa 9. februára 2009 podaná obžaloba na Okresný súd v P., kde je vedená pod sp. zn. 2T 34/09.

Trestná vec obžalovaného bola pomocou technických prostriedkov pridelená pod sp. zn. 1 T 111/2010, na vybavenie do senátu JUDr. Ivo Hlucháňa, ktorý vo veci určil termín verejného zasadnutia za účelom predbežného prejednávania obžaloby (§ 243 Tr. por.) na deň 29. novembra 2010. V priebehu verejného zasadnutia vzniesol obžalovaný námietku zaujatosti voči predsedovi senátu, pretože jemu ani jeho obhajcom nedovolil vyjadriť sa k obžalobe, čím došlo podľa neho k závažnému porušeniu práva na spravodlivý proces. Obvinil predsedu senátu z korupcie a následne vytýkal predsedovi senátu jeho reakciu na toto obvinenie. O vznesených námietkach obžalovaného rozhodol senát okresného súdu uznesením podľa § 32 ods. 3 Tr. por., o nevyhlúčení predsedu senátu JUDr. Ivo Hlucháňa z rozhodovania v trestnej veci obžalovaného. Proti tomuto uzneseniu ihneď po jeho vyhlásení zahlásil obžalovaný sťažnosť do zápisnice o verejnom zasadnutí, ktorú odôvodnil osobitným podaním. V dôvodoch sťažnosti znovu vytýkal predsedovi senátu procesný postup pri prerokúvaní jeho veci, zotrval na obvinení predsedu senátu z korupcie. Predseda senátu predložil trestnú vec obžalovaného spolu so svojím vyjadrením 16. decembra 2010

na rozhodnutie Krajskému súdu v Trenčíne, ktorý uznesením z 10. januára 2011, sp. zn. 23 Tos 97/2010, podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť obžalovaného ako nedôvodnú zamietol.

Po návrate spisového materiálu z krajského súdu obžalovaný podaním z 27. januára 2011 (č.l. 790-792) žiadal odňať jeho trestnú vec Okresnému súdu Považská Bystrica, ako aj odňať jeho vec z pôsobnosti Krajského súdu v Trenčíne a prikázať ju Okresnému súdu Žilina, ktorý patrí do pôsobnosti Krajského súdu v Žiline. Vo svojom návrhu na odňatie veci v podstate zopakoval výhrady, ktoré mal voči predsedovi senátu pri námietke zaujatosti. Krajskému súdu vytýkal jeho procesný postup, pri rozhodovaní o jeho sťažnosti. V tejto súvislosti poukazoval na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky ako aj na rozhodnutia Európskeho súdu, ktoré podľa jeho názoru, podporujú dôvodnosť jeho návrhu na odňatie veci.

K návrhu obžalovaného na odňatie veci sa vyjadrili ostatní sudcovia Okresného súdu Považská Bystrica (č.l. 794-796), z ktorých iba jeden sudca sa cítil zaujatý, nakoľko bol vylúčený z prejednávania inej veci obžalovaného vedenej na ich súde. Následne predseda senátu 11. marca 2011 predložil trestnú vec obžalovaného Krajskému súdu v Trenčíne s tým, že obžalovaný podal návrh na odňatie veci.

Na Krajskom súde v Trenčíne bola trestná vec obžalovaného pomocou technických prostriedkov pridelená do senátu JUDr. Petra Tótha pod sp. zn. 2 Nto 4/2011. Vzhľadom na námietky obžalovaného sa vo veci vyjadrili všetci sudcovia krajského súdu (č.l. 798-803), z ktorých ani jeden sa necítil zaujatý a vec bola predložená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie podľa § 23 ods. 1 Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade predloženého návrhu a po preskúmaní predloženého spisového materiálu zistil, že návrh obžalovaného M. M. na odňatie a prikázanie veci nie je dôvodný.

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Podľa článku 48 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len Ústava) **nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.**

Inštitút odňatia a prikázania veci (tzv. delegácia) v zmysle citovaného ustanovenia znamená prelomenie vyššie uvedenej ústavnej zásady a je výnimočným opatrením. Možno ho uplatniť iba vtedy, ak pre uvedený postup existujú dôležité dôvody. Pritom platná právna úprava bližšie nedefinuje pojem „dôležité dôvody“, ale je nepochybné, že musí ísť o skutočnosti, ktoré sú svojou povahou výnimočné.

Za dôležité dôvody v zmysle § 23 Tr. por. možno považovať skutočnosti, ktoré sú výnimočné už svojou povahou, pretože citované ustanovenie je zákonným prelomom do zásady, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi, ktorá vyplýva z článku 38 ods. 1 Listiny práv a slobôd a je premietnutá aj do vyššie citovaného článku 48 ods. 1 Ústavy. Preto musí ísť o dôvody, ktoré zabezpečujú nestranné a zároveň zákonné prerokovanie veci, náležité zistenie skutkového stavu potrebného pre rozhodnutie, ako aj uplatnenie všetkých do úvahy prichádzajúcich základných zásad trestného konania. Ďalšou nevyhnutnou podmienkou na delegáciu veci inému než príslušnému súdu je, že súčasne existujú také skutočnosti, z ktorých možno vyvodiť spoľahlivý záver, že procesne nepríslušný súd môže vec prerokovať a rozhodnúť podstatne rýchlejšie a hospodárnejšie. Iba v takom prípade možno urobiť výnimku z vyššie citovanej zásady.

Za ďalší dôležitý dôvod v zmysle citovaného zákonného ustanovenia podľa ustálenej súdnej praxe možno považovať aj zistenie takých konkrétnych skutočností, ktoré pre svoju závažnosť môžu opodstatňovať vznik pochybností o nezaujatosti príslušného súdu, znamenajúci napokon vylúčenie všetkých sudcov príslušného súdu, vrátane jeho predsedu a podpredsedu z rozhodovania.

Z ustanovenia § 31 ods. 1 Tr. por. vyplýva, že z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, súdny tajomník a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti pre jeho pomer k veci alebo osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencovi alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Pomerom k prejednávanej veci rozumie, že uvedený orgán alebo jemu blízka osoba boli poškodení prejednanou trestnou činnosťou a pomerom k osobám, ktorých sa úkon priamo týka a k ďalším osobám uvedeným v citovanom ustanovení sa rozumie, že je k uvedeným osobám najmä v pomere príbuzenskom, švagrovskom, druha a družky, prípadne vo vzťahu úzko priateľskom alebo nepriateľskom. Osobami, ktorých sa úkon priamo týka, sú najmä strany trestného konania.

Účelom tohto ustanovenia o vylúčení orgánov činných v trestnom konaní, teda i sudcu a prísediaceho, je upevniť dôveru účastníkov konania i verejnosti v nestrannosť postupu orgánov činných v trestnom konaní. Preto je potrebné zabezpečiť, aby sa na rozhodovaní nepodieľal ten sudca, ktorý má k prejednávanej veci alebo k vyššie vymedzenému okruhu osôb taký vzťah, ktorý môže objektívne vzbudiť pochybnosť o jeho spôsobilosti rozhodovať nestranne. Uplatnenie ustanovenia § 31 ods. 1 Tr. por. o vylúčení orgánov trestného konania preto prichádza do úvahy iba vtedy, ak je existencia takéhoto vzťahu, resp. pomeru spoľahlivo preukázaná.

V posudzovanej trestnej veci, ako vyplýva z predloženého spisového materiálu, žiadnu takúto skutočnosť najvyšší súd nezistil. Z priloženého vyjadrenia predsedu senátu, ako aj vyjadrení ostatných sudcov okresného súdu vyplýva, že iba jeden zo sudcov sa cíti zaujatý, nakoľko už bol vylúčený z prejednávania inej veci obžalovaného. Ostatní sudcovia obžalovaného nepoznajú a napokon ani samotný obžalovaný voči nim žiadnu konkrétnu námietku zaujatosti nevzniesol. Okolnosť, že príslušný predseda senátu okresného súdu, ako aj príslušný senát Krajského súdu v Trenčíne v tomto posudzovanom prípade konali a rozhodovali v rozpore s predstavami a subjektívnymi názormi obžalovaného, nie je z hľadiska ustanovenia § 23 Tr. por. zákonným dôvodom na odňatie veci a jej prikázanie inému súdu toho istého druhu a stupňa.

Obžalovaným vyslovené podozrenie z korupcie v inej veci voči konajúcemu predsedovi senátu nie je ničím podložené. V tejto súvislosti najvyšší súd zaujal stanovisko, že nie je možné pristúpiť na to, aby obžalovaný akoukoľvek formou kritiky konajúceho sudcu, dosiahol jeho vylúčenie z rozhodovania jeho veci a jej pridelenie inému sudcovi prípadne inému súdu. Takýto postup okrem zbytočných prieťahov vo vybavovaní veci by znamenal zvýhodnenie obžalovaného, ktorý by si formou kritiky fakticky „vyberal“ sudcu podľa vlastnej úvahy. Narušil by sa tým princíp rovnosti strán a obžalovaný by mohol

účelovo a donekonečna oddaľovať konečný verdikt súdu. Dokonca by sa mohlo stať, že pri takomto výklade zákonných ustanovení vzhľadom na rôzne invektívy voči konajúcim sudcom, by o jeho veci nemohol rozhodnúť žiadny sudca, resp. súd v rámci celej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dospel k záveru, že konajúci sudca JUDr. Ivo Hlucháň nie je vylúčený z úkonov trestného konania v trestnej veci obžalovaného a nebol zistený ani iný dôvod pre postup v zmysle § 23 ods. 1 Tr. por., a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Nad rámec uvedeného považuje najvyšší súd pripomenúť, že v danej veci nebol dôvod na predloženie veci Krajskému súdu v Trenčíne, nakoľko obžalovaný sa domáhal odňatia veci príslušnému súdu a jej pridelenie mimo obvod tohto krajského súdu, takže najbližšie nadriadeným súdom je Najvyšší súd Slovenskej republiky.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 24. marca 2011

JUDr. Juraj K l i m e n t , v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Peter Szabo

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová